

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 7Co/92/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1516202303
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 11. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lenka Halmešová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2022:1516202303.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Lenky Halmešovej a členiek senátu JUDr. Eriky Madarászovej a JUDr. Marty Polyákovej, v spore žalobcu: Poľnohospodárska Pôda s.r.o., so sídlom Sibirská 55, Bratislava, IČO: 44 138 369, zastúpený: Advokátska kancelária LawService, s.r.o., so sídlom Stráž 3/223, Zvolen, IČO: 36 861 723, proti žalovanej: G. I., narodená XX.XX.XXXX, bytom Z. B. XXX/XX, E., zastúpená: BIZOŇ & PARTNERS, s.r.o., so sídlom Hviezdoslavovo námestie 25, Bratislava, IČO: 36 833 533, za účasti intervenienta na strane žalovanej: MH Invest II, s. r. o., so sídlom Trnavská cesta 100, Bratislava, IČO: 50 021 150, zastúpený: Advokátska kancelária REDANT s. r. o., so sídlom Konventná 6, Bratislava, IČO: 53 682 581, v konaní o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, o odvolaní žalobcu voči rozsudku Okresného súdu Nitra č.k. 15C/136/2016- 287 zo dňa 9. augusta 2021, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku, ktorým zamietol žalobu, ako aj vo výrokoch o trovách konania **p o t v r d z u j e .**

Žalovanej priznáva voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

Intervenientovi priznáva voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1.1 Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom návrh na prerušenie konania zamietol (výrok I.) a aj žalobu žalobcu zamietol (výrok II.). O trovách konania rozhodol tak, že žalovanej v prvom rade priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% (výrok III.) a intervenientovi tiež priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. Svoje rozhodnutie právne odôvodnil ust. § 137, § 228 ods. 1,2 CSP, § 123, § 129 ods. 1, § 130 ods. 1, § 132 ods. 1, § 133 ods. 1,2 Občianskeho zákonníka, § 6 ods. 6 zák. č. 282/2015 Z.z. o vyvlastňovaní pozemkov a stavieb a o nútenom obmedzení vlastníckeho práva k nim, § 3 ods. 5 zákona č. 175/1999 Z.z., ako aj skutočnosťami zistenými z obsahu spisu, na základe čoho dospel k záveru, že žalobu je potrebné zamietnuť.

1.2 Zo zisteného skutkového stavu vyplynulo, že medzi žalobcom ako kupujúcim a žalovanou ako predávajúcou bola dňa 18.06.2015 uzatvorená kúpna zmluva, predmetom ktorej bol prevod nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v kat. úz. P., obec P., okres E., zapísanej Okresným úradom E., katastrálny odbor, na LV č. XXXX, parcely registra "C" evidované na mape určeného operátu, parc. č. XXXX, druh pozemku: orná pôda o výmere XXX m2. Návrh na vklad vlastníckeho práva k nehnuteľnosti bol Okresnému úradu E., katastrálny odbor doručený dňa 01.07.2015. Na základe rozhodnutia Okresného úradu E., katastrálny odbor v konaní č. V XXXX/XXXX bol povolený vklad vlastníckeho práva v prospech žalobcu, avšak toto rozhodnutie o povolení vkladu vlastníckeho práva bolo na základe protestu prokurátora právoplatne zrušené a evidencia pôvodného žalovaného ako

vlastníka predmetných nehnuteľností bola v katastri nehnuteľností obnovená. Z rozhodnutia Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR, odbor štátnej stavebnej správy zo dňa 10.10.2016 č. 24929/2016/B624-SV/64203/To súd zistil, že vláda Slovenskej republiky dňa 08.07.2015 uznesením č. 401/2015 schválila návrh na vydanie osvedčenia o významnej investícii na realizáciu stavby „Vybudovanie strategického parku“ a dňa 13.07.2015 vydalo Ministerstvo hospodárstva SR Osvedčenie o významnej investícii č. 20801/2015-1000-33509. V súlade s prijatým uznesením vlády č. 413/2015 vydalo Ministerstvo hospodárstva SR dňa 22.7.2015 Osvedčenie č. 20801/2015-1000-35613, ktorým sa doplnila príloha č. 1 osvedčenia zo dňa 13.07.2015. V zmysle uvedeného je stavba „Vybudovanie strategického parku“ významnou investíciou a jej uskutočnenie je vo verejnom záujme. S poukazom na uvedené skutočnosti bola Okresnému úradu Nitra, katastrálny odbor dňa 22.07.2015 doručená žiadosť Ministerstva hospodárstva SR zo dňa 20.07.2015 o zápis predkupného práva štátu, prílohou ktorej bol zoznam pozemkov podľa katastrálnych území, na ktorých je potrebné vykonať zápis predkupného práva štátu.

1.3 Súd prvej inštancie s poukazom na vyššie uvedené skutočnosti ako aj citované zákonné ustanovenia žalobu zamietol, nakoľko dospel k názoru, že žalobca na podanej žalobe nemá naliehavý právny záujem, pretože aj keby bol žalobca v konaní úspešný, neprinieslo by to žiadnu zmenu v právnom stave ohľadne predmetnej nehnuteľnosti, či sporných strán. Žaloba podaná žalobcom je žalobou určovacou a žalobca sa jej môže domáhať len vtedy, ak je na tom naliehavý právny záujem, ktorý je daný vtedy, ak existuje aktuálny stav objektívnej neistoty medzi stranami sporu, ktorý nemožno iným právnym prostriedkom odstrániť a právne postavenie žalobcu je ohrozené, pričom ani jedna z týchto podmienok podľa názoru súdu splnená nebola. Súd prvej inštancie poukázal na skutočnosť, že žalovaný previedol nehnuteľnosť spoločnosti MH Invest s.r.o. pričom mu bola vyplatená kúpna cena. Spoločnosť MH Invest s.r.o. previedla nehnuteľnosť spoločnosti MH Invest II s.r.o., následne bola nehnuteľnosť vyvlastnená právoplatným rozhodnutím vyvlastňovacieho orgánu. Ako vlastníka nehnuteľnosti je v katastri evidovaná spoločnosť MH Invest, s.r.o. (aktuálne č. LV XXXX, k.ú. P.). Uviedol, že daný stav nie je možné zmeniť podanou žalobou na určenie vlastníctva, bez toho, aby nebol stranou sporu takéhoto konania subjekt, ktorý ako vlastníka nehnuteľnosti je zapísaný v katastri nehnuteľností. Nadobudnutie vlastníctva vyvlastnením je osobitný druh nadobudnutia vlastníctva, ktoré nie je odvodené od práv právneho predchodcu. Aktuálny evidovaný vlastníka nehnuteľnosti nie je právnym nástupcom žalovaného. Súd prvej inštancie dodal, že žalobca nemá naliehavý právny záujem na podaní žaloby ani z dôvodu uplatňovania si náhrady za vyvlastnenie, pretože žalovaná (respektíve jej právni nástupcovia) mala vyplatenú kúpnu cenu a úschova náhrady za vyvlastnenie sa týka vzťahu medzi spoločnosťami MH Invest s.r.o. a MH Invest II s.r.o. Žalobcovi by ani v prípade vyhovenia žalobe nevznikol zákonný nárok na vyplatenie náhrady za vyvlastnenie.

1.4 Ďalej súd prvej inštancie dôvodil, že ani po zmene žaloby nemá žalobca naliehavý právny záujem aj vzhľadom na to, že podľa § 137 písm. c) CSP súd rozhoduje, či tu právo je alebo nie je a nie o tom či tu právo bolo alebo nebolo. Nejde o žalobu, ktorá rieši aktuálnu otázku. Žalobca nemôže mať naliehavý právny záujem na požadovanom určení, pretože vzhľadom na vznik predkupného práva štátu po uzatvorení zmluvy, ale pred vznikom vlastníckeho práva vkladom do katastra nehnuteľností (pričom predkupné právo štátu bolo následne uplatnené), nikdy žalobca nebol a ani nemohol byť zapísaný ako vlastníka predmetnej nehnuteľnosti, t.j. nenadobudol ani nemôže nadobudnúť vlastnícke právo. Poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Nitre v konaní sp.zn. 8Co/297/2018, ktorý konštatoval, že takto podaná žaloba podľa názoru odvolacieho súdu nie je účinný procesný nástroj ochrany práva žalobcu a bez tohto určenia jeho právo nebude ohrozené a nestane sa neistým. Súd prvej inštancie dôvodil, že účelom požadovaného určenia nie je zmena osoby zapísanej ako vlastníka v katastri nehnuteľností, ale vyplatenie náhrady za vyvlastnený pozemok. Žaloba o plnenie má prednosť pred žalobou o určenie, žalobca touto žalobou nesleduje zosúladenie zhody zápisu vo verejnom registri so skutočným právnym stavom - zápis jej vlastníckeho práva v katastri nehnuteľnosti, ale ide mu len o vyplatenie náhrady za vyvlastnenie pozemku, teda o plnenie, ktorého sa môže domáhať žalobou na plnenie, v ktorom konaní by sa otázka vlastníckeho práva posudzovala ako otázka predbežná.

1.5 Pokiaľ ide o nedostatok pasívnej vecnej legitímácie, žalobca sa domáhal určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam voči subjektu, ktorý nie je evidovaný v katastri nehnuteľností ako vlastníka nehnuteľností, z tohto dôvodu mal súd za to, že žalovaná, nie je pasívne legitimovaná a žaloba voči nej je teda nedôvodná. Okrem toho, ani ku dňu vyvlastnenia nebola ani pôvodná žalovaná vlastníkom predmetnej nehnuteľnosti, pretože vlastníkom spornej nehnuteľnosti bol v čase realizácie vyvlastnenia intervenient, ktorý nadobudol nehnuteľnosť na základe kúpnej zmluvy od spoločnosti MH Invest, s.r.o. Vo vzťahu k

poznámke podľa § 228 ods. 2 CSP, súd prvej inštancie uviedol, že táto síce pôsobí aj voči neskorším nadobúdateľom nehnuteľnosti a prioritne má upozorňovať na to, že v prebiehajúcom konaní môže byť určené vlastnícke právo osoby, ktorá si dala poznámku zapísať a prípadné pozitívne rozhodnutie sa bude vzťahovať aj na neskorších vlastníkov, avšak v tomto konaní žalobca nežiada dosiahnutie zápisu jeho osoby ako vlastníka do katastra nehnuteľností, ale ide mu o vyplatenie náhrady za pozemok. Poznámka má význam len vtedy, ak dôjde na základe rozhodnutia k zápisu nového vlastníka do katastra nehnuteľností. Súd na záver poukázal na rozhodnutie NS SR zo dňa 27.1.2021, sp. zn. 1Cdo/36/2020, ktorým bolo dovolanie v skutkovo zhodných veciach odmietnuté. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a 262 ods. 1 CSP tak, že žalovanej ako aj intervenientovi priznal voči žalobcovi plnú náhradu trov konania, keďže boli v konaní úspešný.

2.1 Proti rozsudku súdu prvej inštancie v časti zamietnutia žaloby a trov konania podal žalobca odvolanie, ktorým navrhol rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť a žalobe vyhovieť. Žalobca uviedol, že odôvodnenie súdu je nedostatočné a nepresvedčivé, nakoľko sa v ňom nenachádzajú jasné a zrozumiteľné odpovede na všetky relevantné právne a skutkové otázky. Súd nesprávne právne posúdil otázku naliehavého právneho záujmu a na základe vykonaných dôkazov dospel nielen k nesprávnym skutkovým zisteniam, ale tieto i nesprávne právne posúdil. Poukázal na to, že pôvodne sa žalobou domáhal určenia vlastníckeho práva a v priebehu konania v dôsledku objektívnej zmeny skutkových okolností podal návrh na zmenu žaloby z dôvodu vyvlastnenia pozemku na základe rozhodnutia OÚ Nitra, odbor výstavby dňa 1.3.2016 v prospech spoločnosti MH Invest s.r.o., Bratislava. Namietal, že súd vôbec nevenoval pozornosť predloženým listinným dôkazom - z rozhodnutia o vyvlastnení zo dňa 18.8.2016 vyplýva, že zložiteľ nemohol splniť povinnosť uhradiť náhradu za vyvlastnené pozemky, pretože sú odôvodnené pochybnosti kto je veriteľom a to kvôli prebiehajúcim súdnym konaniam ohľadne nehnuteľností, medzi ktoré patrí i pozemok. V návrhu na zmenu žaloby žalobca poukazoval na ustanovenia § 6 ods. 6 a § 8 ods. 4 Zákona č. 282/2015 Z.z. o vyvlastňovaní pozemkov a stavieb a nútenom obmedzení vlastníckeho práva k nim. Súd sa k tejto argumentácii vôbec nevyjadril. Je zrejme, že finančné prostriedky boli reálne zložené do úschovy súdu a dosiaľ nedošlo k ich vyplateniu.

2.2 Vyplatenie náhrady v posudzovanom prípade závisí od výsledku konania o vlastníctve vyvlastneného pozemku. Pokým by konanie o určenie vlastníctva neprebiehalo, tak by žiaden dôvod pre úschovu finančných prostriedkov neexistoval, nakoľko tie by boli vyplatené vyvlastnenému (MH Investu II, s.r.o.). Z rozhodnutia o vyvlastnení je zrejme, že k takémuto vyplateniu náhrady nedošlo. Uviedol, že súd vychádzal zo zrejmejšieho omylu (prvoinštančný súd i Najvyšší súd na ktorého rozsudok prvoinštančný súd poukázal). Spoločnosti MH Invest II. bola vyplatená len časť náhrady za vyvlastnenie (tam kde jej vyplatenie nebolo sporné). Otázka vyplatenia náhrady je stále aktuálna, keďže nebola vyplatená, lebo nebolo zrejme, kto je veriteľom. Ak by bola vyplatená spoločnosti MH Invest II. (ktorej bola vyplatená len časť náhrady) bolo by celkom logické, že by sťažovateľ mohol podať žalobu na plnenie voči tomuto subjektu, kde by sa otázka platnosti zmluvy riešila ako otázka predbežná. Účastníkmi vyvlastňovacieho konania bol žalobca i právny predchodca žalovaných práve v dôsledku prebiehajúceho konania. Z uvedených dôvodov nemôže obstať záver, že žalobca na požadovanom určení nemá naliehavý právny záujem. Rozhodnutie súdu by mohlo vyriešiť spor o to, kto bol vlastníkom v čase vyvlastnenia a tým aj komu náhrada za vyvlastnenie patrí. Práve kvôli vyvlastneniu došlo k zmene žaloby. Jedná sa o tzv. solučnú úschovu s účinkami splnenia dlhu, žalobca by mal k dispozícii iný právny prostriedok, za daných skutkových okolností však nemá inú možnosť než určovaciu žalobu. Čo sa týka konania o úschovách, jeho účastníkom nie je pôvodná žalovaná ani jej právni nástupcovia, a to v dôsledku postupu štátu prostredníctvom spoločností MH Invest s.r.o. a MH Invest II. s.r.o. Konštatoval, že súd tiež vec nesprávne právne posúdil, keď skonštatoval, že žalobca nemá naliehavý právny záujem ani z dôvodu uplatňovania si náhrady za vyvlastnenie z dôvodu, že v tomto prípade žalovaný mal vyplatenú kúpnu cenu spoločnosťou MH Invest s.r.o. , pretože kúpnu zmluvou vznikol nový právny vzťah, avšak nič to nemení na tom, že náhradu nebolo možné dosiaľ vyplatiť z dôvodu, že nebolo zrejme, kto bol vlastníkom.

2.3 Žalobca ďalej namietal posúdenie pasívnej vecnej legitímácie, pretože naliehavý právny záujem nahrádza vecnú legitímáciu účastníkov. Zdôraznil, že v konaní poukazoval na ustanovenie § 228 ods. 2 CSP, ktorý záväznosť právoplatného rozsudku o určení vecného práva k nehnuteľnosti bez ďalšieho rozširuje i na ďalšie osoby, ktoré nie sú stranami sporu. Bez ohľadu na osobu žalovanej, obe spoločnosti (MH Invest s.r.o., MH Invest II s.r.o.) spĺňajú podmienky tohto zákonného ustanovenia na to, aby bol rozsudok voči nim záväzný bez toho, aby museli vstúpiť do konania (návrhy na povolenie vkladov ich

vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností boli podané v čase, keď bola v katastri nehnuteľností zapísaná poznámka o tomto konaní, čo zároveň vylučuje ich dobromyseľnosť).

3.1 Intervenient k odvolaniu žalobcu vo svojom vyjadrení navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil. K námietke žalobcu o nesprávnych skutkových zisteniach a jeho tvrdeniu, že ustanovením § 6 ods. 6 zákona č. 282/2015 Z.z. odôvodňuje svoj naliehavý právny záujem, zdôraznil, že toto ustanovenie nie je osobitným predpisom zakladajúcim naliehavý právny záujem v zmysle § 137, písm. c) CSP. Účelom tejto právnej normy je zabezpečiť plnenie v situáciách objektívnej právnej neistoty alebo pochybnosti o tom, kto je v momente vyvlastnenia vlastníkom vyvlastňovanej nehnuteľnosti, čiže predpokladá sa spor o vlastnícke právo priamo s vyvlastňovaným subjektom, nakoľko len v tejto situácii môže existovať skutočná a relevantná pochybnosť o tom, kto v konečnom dôsledku bude príjemcom plnenia. Tento predpoklad nie je naplnený, žalobca nie je v spore o vlastnícke právo k nehnuteľnostiam s vyvlastňovaným subjektom (intervenientom), nemá ani žiadny pomer k vyvlastňovaciemu konaniu (nebolo vyvlastňované vlastnícke právo žalobcu) a už vôbec nie k predmetnej úschove a náhradám za vyvlastnenie v nej zložených (a to najmä s ohľadom na vznik predkupného práva štátu a jeho následného uplatnenia). Ak došlo k zloženiu peňažných prostriedkov do úschovy súdu, tak len z toho dôvodu, že vyvlastňovací orgán aplikoval príslušnú normu formalisticky a extenzívne akéhokoľvek kontextu k prebiehajúcim konaniam a stranám, medzi ktorými sa spor viedol. Súd teda nepochybne dospel na základe vykonaného dokazovania k správnym skutkovým zisteniam, a preto sú tvrdenia žalobcu o naplnení tohto odvolacieho dôvodu ničím nepodložené.

3.2 K otázke naliehavého právneho záujmu žalobcu intervenient zdôraznil, že žalobca sa domáha určenia vlastníckeho práva k vyvlastnenému pozemku voči žalovanej, naliehavý právny záujem na určení musí teda osvedčiť proti označenému subjektu. Nakoľko žalovaná nie je vlastníčkou vyvlastneného pozemku, nebola vlastníčkou vyvlastneného pozemku ani v momente vyvlastnenia, čiže nebola ani vyvlastňovanou vlastníčkou, a teda z toho dôvodu ani nie je potenciálnym príjemcom náhrady za vyvlastnenie zloženej v úschove Okresného súdu Nitra sp. zn. 12U/4/2016 (ďalej len „Úschova“) z titulu vyvlastnenia, nemožno voči nej existenciu naliehavého právneho záujmu týmito okolnosťami odôvodňovať. Súd správne skonštatoval, že úschova náhrady za vyvlastnenie sa týka vzťahu medzi spoločnosťami MH Invest, s.r.o. a MH Invest II, s.r.o., pretože vyvlastňovaným subjektom nebola žalovaná a ani žalobca, čiže ani teoretickým úspechom žalobcu v tomto konaní by mu nevznikol nárok na príslušnú časť vyvlastňovacej náhrady zloženej v úschove. Ak sa žalobca domáha určenia vlastníckeho práva ku dňu vyvlastnenia a tomu zodpovedajúcemu nároku na náhradu za vyvlastnenie, žaloba musí smerovať voči nositeľovi tohto hmotnoprávneho nároku, čo splnené nie je (práve túto situáciu rieši vyššie citované uznesenie sp.zn. 6Co/25/2015). Z toho dôvodu ani nemôžu nastať následky predpokladané § 228, ods. 2 CSP, na ktorý sa žalobca niekoľkokrát odvoláva, nakoľko jeho aplikácia si vyžaduje existenciu naliehavého právneho záujmu, ktorý žalobca nepreukázal, a predpokladá zápis žalobcu ako vlastníka do katastra nehnuteľností, ktorý však už nie je možné vykonať v prospech žalobcu.

3.3 K námietke žalobcu o pripustení intervenienta do konania uviedol, že právny záujem intervenienta na výsledku tohto konania je nespochybniteľný, nakoľko žalobca sa prostredníctvom aj tohto konania snaží odôvodniť svoj nárok na náhradu za vyvlastnenie zloženú v úschove, ktorej príjemcom je intervenient. Dodal, že je to práve intervenient, ktorý by mohol byť výsledkom konania dotknutý najviac, nakoľko by mohlo dôjsť k spochybneniu jeho postavenia ako oprávneného príjemcu príslušnej časti vyvlastňovacej náhrady zloženej v úschove. Z toho dôvodu môže intervenient vstúpiť do konania aj proti vôli strany, ktorý podporuje, ak súd riadne o pripustení intervenienta do konania rozhodol.

4. K odvolaniu žalobcu sa vyjadrila aj žalovaná, ktorá uviedla, že v celom rozsahu sa stotožňuje s právnym záverom súdu prvej inštancie, že na určení vlastníckeho práva do minulosti nie je naliehavý právny záujem a preto sa ani nezaoberal meritom veci. Žalobca v konaní nepreukázal aktívnu ani pasívnu vecnú legitimitáciu, nakoľko žalovaná už nie je vlastníkom predmetného pozemku a preto ani v prípade kladného rozhodnutia o žalobe by takéto rozhodnutie nemohlo byť podkladom k zápisu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľnosti. Ďalej zdôraznila, že rozhodnutie o povolení vkladu vlastníckeho práva k pozemku bolo po proteste prokurátora zrušené a následne žalobcove odvolanie proti tomuto rozhodnutiu právoplatne zamietnuté. Kúpna zmluva bola absolútne neplatným právnym úkonom a žalobca teda nikdy vlastnícke právo k pozemku nenadobudol. Jeho konanie je čisto obštrukčné, ktorým sa nevie zmieriť so skutočnosťou že mu vyvlastňovacia náhrada za pozemok nepatrí. Navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil.

5. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnuté, v zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania (§ 359 CSP, § 362 ods.1 CSP), viazaný rozsahom odvolania a odvolacími dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP) a viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), prejednal odvolanie bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods.1 CSP), pretože nepovažoval za potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie a nevyžadoval si to dôležitý verejný záujem, s následným verejným vyhlásením rozhodnutia (§ 219 ods. 3 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné a preto rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

6. Podľa § 387 ods. 1, 2 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

7. Ustanovením § 387 ods. 2 CSP je odvolaciemu súdu daná možnosť vypracovania tzv. skráteného odôvodnenia rozhodnutia. Možnosť vypracovania takéhoto odôvodnenia je podmienená tým, že odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožní s dôvodmi rozhodnutia súdu prvej inštancie a to po skutkovej ako aj právnej stránke; ak sa odvolací súd čo i len čiastočne nestotožní s týmito závermi, neprichádza do úvahy vypracovanie skráteného odôvodnenia. Môže síce doplniť dôvody uvedené v rozhodnutí súdu prvej inštancie, toto doplnenie však nemôže byť v rozpore so závermi súdu prvej inštancie, môže ho iba dopĺňať v tom zmysle, že závery odvolacieho súdu iba podporia odôvodnenie súdu prvej inštancie. Odvolací súd musí odpovedať na podstatné a právne dôvody odvolania a nemôže sa obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia doplniť ďalšie dôvody.

8.1 Predmetom konania je žaloba, ktorou sa žalobca domáhal proti žalovanej, aby súd určil, že žalobca je výlučným vlastníkom nehnuteľností nachádzajúcich sa v kat. úz. P., obec P., okres E., zapísaných Okresným úradom E., katastrálny odbor, na LV č. XXXX, parcely registra "C" evidované na mape určeného operátu, parc. č. XXXX, druh pozemku: orná pôda o výmere XXX m². Zároveň si uplatnil nárok na náhradu trov konania. Žalobu odôvodnil tým, že dňa 19.06.2015 bola uzavretá kúpna zmluva medzi žalobcom ako kupujúcim a žalovanou ako predávajúcim. Predmetom zmluvy bol prevod vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v kat. úz. P., obec P., okres E., zapísaných Okresným úradom E., katastrálny odbor, na LV č. XXXX (neskôr na LV XXXX, resp. XXXX) parcely registra "C" evidované na mape určeného operátu, parc. č. XXXX, druh pozemku: orná pôda o výmere XXX m². Návrh na vklad vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam na základe danej zmluvy bol Okresnému úradu Nitra, katastrálny odbor, doručený dňa 01.07.2015. Žalovaná listom odstúpila od zmluvy, avšak svoje odstúpenie žiadnym spôsobom nezdôvodnila. Žalobca ďalej uviedol, že s poukazom na dohodnutý obsah samotnej zmluvy, žalovaná nemohla v súlade s jej obsahom od zmluvy odstúpiť, nakoľko neexistovali nielen zmluvné, ale ani zákonné dôvody pre odstúpenie od zmluvy.

8.2 Uznesením č. k. 15C/136/2016-202 zo dňa 12.11.2020 súd prvej inštancie návrh na zmenu žaloby pripustil so žalobným petítom, v zmysle ktorého sa domáhal určenia sa, že žalobca bol vlastníkom pozemku registra „C“ v katastrálnom území P., obec P., okres E. s parcelným číslom XXXX, orná pôda o výmere XXX m² (aktuálne je súčasťou pozemku registra „C“ parc. č. XXXX, ostatné plochy o výmere XXX XXX m², vedený na LV č. XXXX, k. ú. P. a pozemku registra „C“ parc. č. XXXX/X, zastavané plochy a nádvorcia o výmere XX XXX m², vedený na LV č. XXXX, k. ú. P.), ku dňu jeho vyvlastnenia na základe rozhodnutia o vyvlastnení Okresného úradu Nitra, odbor výstavby a bytovej politiky zo dňa 18.8.2016 č. OU-NR-OVBP2-2016/032185-53 v spojení s rozhodnutím Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, odbor štátnej stavebnej správy zo dňa 10.10.2016, č. 24929/2016/B624-SV/64203/To. Súd prvej inštancie uznesením č. k. 15C/136/2016 - 259 zo dňa 18.06.2021 pripustil vstup intervenienta do konania a to na stranu žalovaných.

9. Žalobkyňa v podanom odvolaní ako odvolací dôvod namietala že odôvodnenie súdu rozhodnutia súdu prvej inštancie je nedostatočné a nepresvedčivé a nepreskúmateľné. Odvolací súd uvádza, že napadnutý rozsudok spĺňa kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí zmysle § 220 ods. 2 z hľadiska formálnej štruktúry a obsahuje aj zdôvodnenie všetkých pre vec podstatných skutkových a právnych otázok. Z odôvodnenia je zrejme aké boli právne úvahy súdu prvej inštancie, ktoré viedli k prijatiu

konečného záveru v prejednávacom spore. Súd prvej inštancie zrozumiteľne uviedol, čo je predmetom sporu, aké skutočnosti tvrdili sporové strany, ktoré dôkazy vykonal, z akých dôkazov vychádzal, ako ich výhod hodnotil, jasne a zrozumiteľne vysvetlil, ktoré skutočnosti vzal za preukázané a teda z akého skutkového stavu vychádzal a ako vec právne posúdil.

10. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom žalobu zamietol pre nedostatok naliehavého právneho záujmu žalobcu na podanej žalobe o určenie vlastníckeho práva voči žalovanej a súčasne konštatoval, že žalovaná v spore ani nebola pasívne legitimovaná. Zásadnou odvolacou námietkou žalobcu bolo práve nesprávne právne posúdenie súdu prvej inštancie o nedostatku naliehavého právneho záujmu na jeho strane.

11. Podmienkou procesnej prípustnosti určovacej žaloby je podľa § 137 písm. c/ CSP (predtým § 80 písm. c/ OSP) právny záujem na požadovanom určení. Právny záujem procesnej prípustnosti určovacej žaloby v zmysle § 137 písm. c/ CSP musí byť naliehavý. Pri skúmaní existencie naliehavého právneho záujmu ide o posúdenie, či podaná žaloba je vhodný (účinný a správne zvolený) procesný nástroj ochrany práva žalobcu a či sa ňou môže dosiahnuť odstránenie spornosti práva, a či snáď len zbytočne nevyvoláva konanie, po ktorom bude musieť aj tak nasledovať iné (ďalšie) súdne konanie alebo konania. Naliehavý právny záujem je spravidla daný v prípade, ak by bez tohto určenia bolo právo žalobcu ohrozené, alebo ak by sa bez tohto určenia stalo jeho právne postavenie neistým (R 17/1972). Za nedovolenú možno považovať určovaciu žalobu, pokiaľ neslúži potrebám praktického života, ale len rozmnožovaniu sporov; ak však určovacia žaloba vytvára pevný právny základ pre právny vzťah strán sporu, je prípustná aj napriek tomu, že je možná (prípadne) aj iná žaloba (pozri rozhodnutie NS SR v časopise Zo súdnej praxe pod č. 40/96). Procesná povinnosť preukázať, že v čase rozhodovania súdu je naliehavý právny záujem na určení právneho vzťahu alebo práva zaťažuje toho, kto sa tohto určenia domáha (žalobcu). Pokiaľ chce žalobca osvedčiť svoj naliehavý právny záujem, musí na jednej strane poukázať na určité skutkové okolnosti v prejednávanej veci vedúce k sporu medzi stranami a k potrebe určiť súdom, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, na druhej strane, vysvetliť, že práve podaná žaloba je procesne vhodným nástrojom, ktorý tento spor rieši. Rešpektujúc zásadu hospodárnosti konania sa súd musí zaoberať otázkou existencie naliehavého právneho záujmu na určovacej žalobe už po začatí konania, pričom naliehavý právny záujem na požadovanom určení musí byť daný aj v čase rozhodovania (rozhodnutie NS SR 5Cdo 264/2007, 5Cdo 31/2011, 4Cdo 111/2008).

12. Určovacou žalobou môže byť určené len jestvovanie práva, príp. právneho vzťahu existujúceho ku dňu vyhlásenia rozsudku. Obsahom žaloby nemôže byť určenie práva za dobu minulé, ani do budúcnosti (pozri rozhodnutie NS SR 2Cdo 32/98, 2Cdo 131/06). Z tohto pravidla judikatúra pripúšťa aj výnimky, a to v podobe žalôb o určenie, že určitá osoba bola ku dňu smrti vlastníkom, resp. že určitá vec patrí do dedičstva (rozhodnutie NS SR sp. zn. 1Cdo 26/07, 3Cdo 44/08).

13. Z uvedeného vyplýva, že naliehavý právny záujem na danom určení nemôže byť v danom prípade daný, pretože by nedošlo k zmene vlastníka, ktorý je v súčasnej dobe zapísaný na liste vlastníctva a žalobca sa napokon tohto určenia ani nedomáhal, pretože žiadal po zmene petitu žaloby určiť vlastnícke právo iba ku dňu vyvlastnenia. Z obsahu spisu vyplýva, že cieľ sledovaný žalobcom formou tejto žaloby smeroval k vyplateniu náhrady za vyvlastnený pozemok. Vychádzajúc z uvedeného, dospel odvolací súd k záveru, že naliehavý právny záujem na požadovanom určení nie je daný, pretože petit žaloby, skutkové tvrdenia a právne posúdenie, sa neviaže na odstránenie konkrétnej spornosti žalobcom uplatňovaného práva (rozhodnutie NS SR 5Cdo 548/2015 z 28. 09. 2016 publikovaným pod R 22/2017). V danom prípade sa nejedná o prípad určovacej žaloby ako prostriedku ochrany už porušeného práva, pretože žalobca touto žalobou nesledovala zosúladenie zhody zápisu vo verejnom registri so skutočným právnym stavom (zápis vlastníckeho práva v katastri nehnuteľností), ale len vyplatenie náhrady za vyvlastnenie pozemku, teda o plnenie, ktorého sa mohla domáhať iným procesne prípustným prostriedkom právnej ochrany, s predbežným posúdením otázky vlastníckeho práva.

14. Vo vzťahu k ust. § 228 ods. 2 CSP sa odvolací súd plne stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že poznámka o prebiehajúcom konaní má význam iba vtedy, ak dôjde na základe rozhodnutia k zápisu nového vlastníka do katastra nehnuteľností. V tomto konaní však nežiadal žalobca zmenu zápisu v osobe vlastníka do katastra nehnuteľností, ale naliehavý právny záujem odôvodňoval rozhodnutím o vyvlastnení pozemku a jeho nároku na vyplatenie náhrady za vyvlastnenie.

15. S poukazom na uvedené odvolací súd považoval za správny záver súdu prvej inštancie o neexistencii naliehavého záujmu žalobcu na požadovanom určení a skonštatoval, že naliehavý právny záujem žalobcu na určení vlastníckeho práva, ktorým nerieši aktuálnu otázku, ale sa domáha určenia vlastníckeho práva do minulosti (ku dňu vyvlastnenia), a to nie za účelom zosúladenia zhody zápisu vo verejnom registri, ale za účelom získania plnenia náhrady za vyvlastnenie, nie je daný. Takto prijatý záver odvolacieho súdu je v súlade s rozhodovacou činnosťou NS SR v jeho rozhodnutiach sp. zn. 5Cdo/114/2021 zo dňa 28.07.2022, sp.zn. 5Cdo/75/2021 zo dňa 23.06.2022, sp.zn. 4Cdo/24/2022 zo dňa 29.09.2022, ktorým NS SR prejednal podané dovolania proti rozhodnutiam Krajského súdu v Nitre v rovnakých veciach a svojimi rozhodnutiami dovolania zamietol. V rozsudku sp.zn. 4Cdo/24/2022 zo dňa 29.09.2022 dovolací súd uvádza: „ V danom prípade v pomere medzi žalobcom a žalovanou neexistuje spornosť vlastníckeho práva, a preto vo vzťahu k žalovanej žalobca nemá na požadovanom určení naliehavý právny záujem. Ak sa zamietol určovacia žaloba pre nedostatok naliehavého právneho záujmu, je vylúčené súčasne sa zaoberať žalobou vo veci samej. Z uvedeného teda vyplýva, že otázka potreby skúmania naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení, na vyriešení, ktorej založil rozhodnutie odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie je otázkou, ktorá bola dovolacím súdom opakovane riešená (sp.zn. 8Cdo/156/2018, 4Cdo /134/2020). Rozsudok Najvyššieho súdu sp.zn. 4Cdo 134/2020, ktorý bol vydaný v obdobnej právnej veci, prešiel testom ústavnosti (sp.zn. III. ÚS 117/2022), keď Ústavný súd Slovenskej republiky v konaní o ústavnej sťažnosti uviedol, že zamietnutie sťažovateľovej žaloby nepredstavovalo odopretie spravodlivosti v podobe neochoty súdov konajúcich o jeho určovacej žalobe zaoberať sa zodpovedajúcou vecnou argumentáciou a zaujal k nej decízne stanovisko že „ zamietnutie sťažovateľovej určovacej žaloby nie je záverom o tom, že mu nesvedčí právo na vyplatenie náhrady za vyvlastnenie, ale len dôsledkom toho, že sťažovateľ na presadzovanie svojho hmotného práva zvolil neadekvátnu procesnú formu - žalobu o určenie vlastníckeho práva k dotknutej nehnuteľnosti.“.... „ Pri vysporiadaní sa s nesprávnym právnym posúdením veci Najvyšší súd sťažovateľovi zrozumiteľne vysvetlil rozdiel medzi podmienkou pasívnej vecnej legitímácie a naliehavého právneho záujmu na určovacej žalobe. Odkázal na vlastné rozhodnutia dokumentujúce ustálenú judikatúru k predmetnej otázke (body 31 - 33 napadnutého rozsudku). Následne podčiarkol rozhodné okolnosti sťažovateľovej veci a vyvodil záver, podľa ktorého odvolací súd rozhodol o otázke, ktorá je stabilizovane judikovaná Najvyšším súdom a súčasne predmetnú právnu otázku (nedostatok naliehavého právneho záujmu a nedostatok pasívnej vecnej legitímácie) posúdil správne.“

16. S poukazom na uvedené dôvody, ako aj závery v citovaných rozhodnutiach Najvyššieho súdu SR je potom preskúmanie napadnutého výroku rozhodnutia z ďalších odvolacích dôvodov žalobcu nadbytočné, pretože by nemalo žiadny vplyv na výsledok tohto sporu o zamietnutí žaloby pre nedostatok naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení. Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku, ktorým zamietol žalobu, ako aj vo výrokoch o trovách konania ako vecne správny potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP.

17. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle § 396 odsek 1 v spojení s § 255 odsek 1 CSP a úspešnej žalovanej a intervenientovi na strane žalovanej v odvolacom konaní priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcovi v plnom rozsahu . O výške týchto trov rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením vydaným súdnym úradníkom podľa § 262 odsek 2 CSP.

18. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).